

Hệ Thống Nhận Diện Cử Chỉ Tay Của Người Khuyết Tật Kết Hợp Phản Hồi Âm Thanh

Đỗ Trọng Minh Tiến, Nguyễn Đức Ngọc, Nguyễn Ngọc Khánh, Bùi Tuấn Dương

Nhóm 4, Lớp CNTT 16-03 Khoa Công Nghệ Thông Tin

Trường Đại Học Đại Nam, Việt Nam

Tóm tắt—Bài báo này thảo luận về sự phát triển và triển khai một hệ thống giao tiếp biểu tượng được thiết kế cho những người khuyết tật. Hệ thống nhằm mục đích tạo điều kiện cho việc giao tiếp hiệu quả thông qua việc sử dụng các biểu tượng đại diện cho các khái niệm và cảm xúc khác nhau. Nghiên cứu khám phá hiệu quả của phương pháp này trong việc nâng cao sự tương tác và hiểu biết giữa người dùng và những người chăm sóc họ. Cử chỉ tay đã được chứng minh là một cách hiệu quả cho tương tác giữa con người và máy móc. Các phương pháp hiện có thường sử dụng camera môi trường hoặc camera laptop để ghi lại hình ảnh cử chỉ tay. Hệ thống camera của máy tính thiết kế nhỏ gọn giúp dễ dàng và thoải mái hơn khi sử dụng khi quay video chẳng hạn. Chúng tôi đã thu thập một tập dữ liệu gồm mười cử chỉ tay bằng cách sử dụng nguyên mẫu đã thiết kế với mười người tham gia.

Ngoài ra, chúng tôi đã triển khai các mô hình Kiến trúc của mô hình Mô hình sử dụng Mạng Neural Nhân tạo (ANN) với kiến trúc Sequential. Kết quả thử nghiệm cho thấy với góc máy ảnh hạn chế, các tư thế rất dễ phân biệt và dễ phân biệt, đạt

hiệu suất cao về độ chính xác và khả năng nhớ lại, thúc đẩy một loạt các ứng dụng và hướng nghiên cứu mới cho tương tác giữa người và máy.

Thuật ngữ chỉ mục - giao tiếp tượng trưng, khuyết tật, công nghệ hỗ trợ, tương tác, trải nghiệm người dùng.

I. GIỚI THIỆU

Cử chỉ tay đang trở thành một cách tự nhiên và hiệu quả để tương tác giữa con người và máy móc. Để đạt được điều này, máy móc cần hiểu rõ các cử chỉ tay mà con người thực hiện. Một hệ thống nhận dạng cử chỉ tay hoàn chỉnh thường bao gồm một cảm biến để ghi lại cử chỉ tay của con người, được xác định bằng thuật toán học máy trước khi được chuyển đổi thành các lệnh để điều khiển thiết bị hoặc máy móc. Trong ba thập kỷ qua, đã có rất nhiều nghiên cứu về nhận dạng cử chỉ tay. Hầu hết các nghiên cứu này sử dụng cảm biến hình ảnh hoặc cảm biến vật lý để ghi lại cử chỉ tay. Cảm biến hình ảnh thu hút nhiều sự chú ý hơn vì chúng cung cấp thông tin phong phú không chỉ về bàn tay con người mà còn về các vật thể tương tác và bối cảnh xung quanh.

Cảm biến hình ảnh thường được lắp trong môi trường (góc nhìn thứ ba) hoặc trên một số bộ phận nhất định của cơ thể con người (góc nhìn thứ nhất - tự nhìn). Ego-cam hiệu quả hơn camera môi trường vì chúng chỉ tập trung vào dữ liệu cần thiết. Hầu hết các ego-cam hiện có đều được gắn trên trán hoặc ngực, phù hợp với các ứng dụng cụ thể như đánh giá phục hồi chức năng hoặc đánh giá hiệu suất thể thao. Tuy nhiên, điều này có thể gây khó chịu cho người dùng. Một số sản phẩm thương mại như Google Glass đã chứng minh được tính tiện ích cao nhưng không thể tích hợp các cảm biến vật lý khác vào thiết bị kính mắt để đo cử chỉ tay.

Bài viết này trình bày một thiết kế mới cho một thiết bị đeo cổ tay tương tự như đồng hồ. Thiết bị này được gắn trên cổ tay của người dùng và có khả năng ghi lại cả cử chỉ tay và môi trường xung quanh. Ngoài camera, chúng ta có thể dễ dàng tích hợp các cảm biến vật lý bổ sung (ví dụ: máy đo gia tốc) để nghiên cứu sâu hơn. Theo cách này, thiết bị được thiết kế có thể được coi là một vật dụng bình thường đối với con người, mang lại sự thoải mái khi đeo mà không làm phiền người dùng về mặt ngoại hình.

Tuy nhiên, camera môi trường có góc nhìn hạn chế đối với cử chỉ tay do góc nhìn hẹp. Do đó, các cử chỉ được camera này ghi lại đặt ra những thách thức mới cho các thuật toán học máy: camera thường chủ yếu nhìn vào mu bàn tay thay vì các ngón tay. Chúng tôi sẽ giải quyết thách thức này lần đầu tiên bằng cách triển khai các mô hình sâu hiện sẽ được kiểm tra để phát hiện và phân loại mười tư thế tay do mười người tham gia thực hiện trong bối cảnh tương tác giữa người và máy. SSD (Single Shot Multibox Detector) cũng sẽ

được triển khai để chứng minh hiệu quả của nghiên cứu được đề xuất.

Tóm lại, bài báo này có ba đóng góp. Đầu tiên, chúng tôi đã thiết kế một thiết bị mới có khả năng tích hợp nhiều cảm biến khác nhau (camera, máy đo gia tốc, v.v.) để chụp ảnh hoặc chuyển động của cử chỉ tay. Thứ hai, chúng tôi đã thu thập một tập dữ liệu mới gồm mười tư thế tay của những người khuyết tật bằng cách sử dụng camera laptop hoặc webcam. Tập dữ liệu này sẽ được công bố cho mục đích nghiên cứu. Cuối cùng, chúng tôi đánh giá hiệu suất của các mô hình phát hiện đối tượng mới nhất trên tập dữ liệu của riêng mình. Trong các phần sau của bài báo, chúng tôi sẽ trình bày các công trình liên quan trong Phần II. Trong Phần III, chúng tôi mô tả nguyên mẫu thiết kế và quy trình thu thập dữ liệu.. Các thí nghiệm và kết luận sẽ được trình bày trong Phần V và Phần VI.

II. CÁC TÁC PHẨM LIÊN QUAN

Nhận dạng cử chỉ tay từ cảm biến hình ảnh đã được nghiên cứu rộng rãi trong các tài liệu. Nhiều phương pháp đã được đề xuất để nhận dạng tư thế tay tĩnh và cử chỉ tay động bằng camera môi trường hoặc thiết bị đeo được. Tuy nhiên, chủ đề nhận dạng cử chỉ từ camera đeo cổ tay chỉ mới xuất hiện gần đây và số lượng công trình bắt đầu thiết kế nguyên mẫu và áp dụng các kỹ thuật học máy hiện có để nhận dạng cử chỉ vẫn còn hạn chế. Trong phần này, chúng tôi sẽ xem xét các công trình có liên quan nhất về thiết kế camera và các phương pháp nhận dạng tư thế tay động.

Trong một nghiên cứu khác [13], các tác giả đã thiết kế một thiết bị cầm tay được nhúng cảm biến hình ảnh Leap Motion. Họ đã thu thập 11 tư thế tay tĩnh, bao gồm 10 số trong Ngôn ngữ ký hiệu Hoa Kỳ và một tư thế thoải mái. Ngoài ra, họ cũng thu thập 6 cử chỉ tay động. Để nhận dạng tư thế tay, các tác giả đã sử dụng mô hình Inception-v1, với tỷ lệ nhận dạng cao nhất khoảng 89,4% trong các thử nghiệm thực tế.

Wu et al. [14] đã sử dụng một camera RGB góc rộng đeo trên cổ tay để chụp và ước tính tư thế tay. Sáu người tham gia đã thực hiện 10 tư thế (0-9 trong ASL) và 5 cử chỉ tay động. Nhiều phương pháp nhận dạng khác nhau đã được đánh giá: phương pháp lúng giềng gần nhất (44,6%) và hồi quy trực tiếp (71,2%). Phương pháp từ [13] đạt 88,6% trên tập dữ liệu này, trong khi [14] sử dụng DosalNet với MLP bổ sung để đạt 91,4%.

Yamoto et al. [15] đã đề xuất một phương pháp cử chỉ tay tương tác sử dụng cảm biến hình ảnh hồng ngoại có độ phân giải thấp đeo ở bên trong cổ tay. Họ gắn cảm biến vào dây đeo của thiết bị đeo ở cổ tay, ở phía lòng bàn tay, và áp dụng các kỹ thuật học máy để nhận dạng các cử chỉ do tay đối diện thực hiện. Độ chính xác đạt được trên tập dữ liệu này dao động từ 64,69% đến 99,61%.

III. THIẾT KẾ MẪU HÌNH ẢNH VÀ THU THẬP DỮ LIỆU

A. Thiết kế nguyên mẫu

Chúng tôi đã thiết kế một thiết bị bao gồm một camera laptop có sẵn, để gắn camera hoặc các cảm biến khác. Chúng tôi đã sử dụng một camera RGB giá rẻ tiêu chuẩn để sử dụng hàng ngày. Mẫu camera được sử dụng là IMX219-160, có độ phân giải vừa đủ.

Thiết bị được đặt trên cùng của màn hình laptop của người dùng và camera sẽ chụp ảnh mu bàn tay.

Chúng tôi sử dụng máy tính nhúng (ví dụ: Acer, Dell...) để nhận hình ảnh từ camera qua màn hình. Hình ảnh, video đã chụp sẽ được xử lý để nhận dạng cử chỉ tay. Nguyên mẫu của chúng tôi cho phép tích hợp các cảm biến đa phương thức khác như máy đo gia tốc và con quay hồi chuyển, tăng cường khả năng thu thập dữ liệu về chuyển động và vị trí của bàn tay.

Với việc sử dụng camera giá rẻ, chất lượng hình ảnh có thể gặp nhiều thách thức trong bước phân đoạn bàn tay, nhưng điều này cũng giúp giảm chi phí và giúp người dùng dễ tiếp cận hơn. Nguyên mẫu này được thiết kế không chỉ để thực hiện các tác vụ nhận dạng cử chỉ tay mà còn tạo ra một thiết bị không làm phiền người dùng về mặt ngoại hình.

Các hình ảnh minh họa về nguyên mẫu thiết kế của chúng tôi sẽ được trình bày trong các phần sau, cùng với quy trình thu thập dữ liệu và các thử nghiệm được tiến hành để đánh giá hiệu suất của hệ thống trong việc nhận dạng

cử chỉ tay của những người khuyết tật.

Hình 1. Hình ảnh minh họa của công cụ huấn luyện mô hình.

B. Thu thập dữ liệu và ghi nhận để nhận dạng cử chỉ tay của người khuyết tật

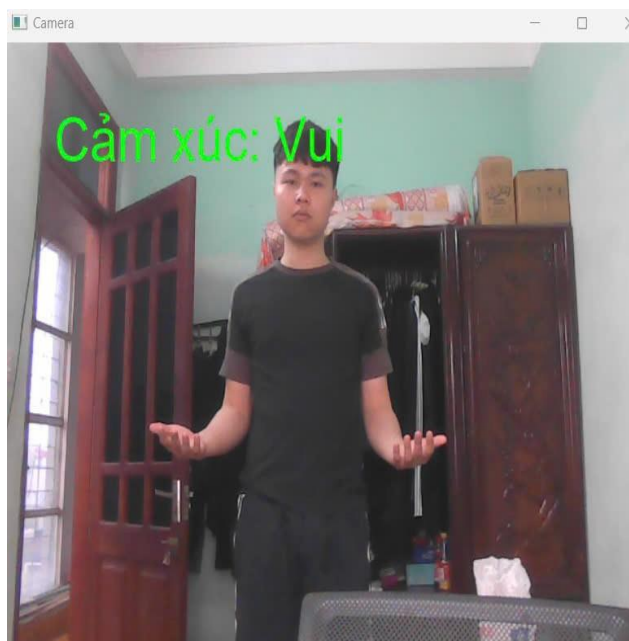
Chúng tôi đã tiến hành một nghiên cứu sơ bộ với một bộ cử chỉ tay bao gồm các ký hiệu ngón tay cơ bản được thiết kế riêng cho những người khuyết tật. Mục tiêu là đánh giá hiệu suất của hệ thống nhận dạng cử chỉ tay trong bối cảnh tương tác giữa người và máy, đặc biệt là đối với những người khuyết tật. Bộ cử chỉ này cũng được sử dụng để điều khiển các thiết bị trong môi trường sống của người dùng. Hình ảnh các cử chỉ được trình bày trong Hình 2.

Chúng tôi mời 5 tình nguyện viên (ba nam và hai nữ) tham gia thu thập dữ liệu trong nhiều môi trường khác nhau (nhà, phòng thí nghiệm, ký túc xá). Mỗi người tham gia được hướng dẫn đeo một thiết bị được thiết kế trên cổ tay và thực hiện các cử chỉ tay. Chúng tôi yêu cầu họ thực hiện 5 cử chỉ được xác định trước để điều khiển thiết bị hỗ trợ theo cách tự nhiên nhất có thể (Hình 2). Mỗi tình nguyện viên thực hiện từng cử chỉ nhiều lần.

Mỗi lần, họ thay đổi tư thế đứng, hướng tay (máy ảnh) và thiết bị được điều khiển để thu thập một tập dữ liệu với các biến thể về nền, hướng và vị trí.

Hình 2. Demo Bộ cử chỉ tay tương ứng với 10 hiệu cơ bản dành cho người khuyết tật.

Hình 3. Demo cảm xúc vui vẻ.

Các hình ảnh được lưu trữ trên một thiết bị máy tính. Cuối cùng, tập dữ liệu thu thập được bao gồm hơn 1000 hình ảnh động (video) của 10 cử chỉ với nhiều bối cảnh, điều kiện ánh sáng và hướng tay khác nhau. Hình 3 minh họa 1 cử chỉ do một tình nguyện viên ghi lại. Hình 4 tập dữ liệu về 10 cử chỉ cảm xúc đã được gắn nhãn từ trước đó.

Tập dữ liệu được gắn nhãn được tạo bằng công cụ LabelImg. Một ưu điểm của cảm biến đeo cổ tay là bàn tay là đối tượng chính trong hình ảnh. Điều này giúp giảm khối lượng công việc trong quá trình gắn nhãn. Máy ảnh chủ yếu chụp mu bàn tay, khiến việc quan sát rõ các ngón tay trở nên khó khăn, dẫn đến nhận dạng cử chỉ không chính xác. Tổng thời gian để thu thập và gắn nhãn tất cả dữ liệu là khoảng 3 tuần.

Hình 4. Hình ảnh của 10 cảm xúc được gắn nhãn.

Sau khi được gắn nhãn, các hình ảnh được thay đổi kích thước thành 416x416 để phù hợp với lưới của các kiến trúc (bộ số của 32).

IV. KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN

Việc triển khai hệ thống giao tiếp tượng trưng đã cho thấy kết quả khả quan trong việc cải thiện giao tiếp cho người dùng. Những người tham gia báo cáo rằng họ tự tin hơn khi thể hiện nhu cầu và cảm xúc của mình. Dưới đây là một số bản demo về nhận dạng cử chỉ tay

dành cho người khuyết tật.

Figure 5. Demo cảm xúc hứng thú.

Figure 6. Demo cảm xúc xấu hổ

A. Nghiên cứu tình huống

Một số nghiên cứu tình huống nêu bật tác động tích cực của hệ thống đối với tương tác hàng ngày giữa người dùng và người chăm sóc họ.

Thảo luận về Nhận dạng cử chỉ tay cho Người khuyết tật

Nhận dạng cử chỉ tay cho người khuyết tật là một lĩnh vực nghiên cứu quan trọng có tiềm năng to lớn trong việc cải thiện giao tiếp và tương tác của họ với công nghệ. Sau đây là một số khía cạnh chính của chủ đề này:

1. Ý nghĩa và tầm quan trọng

Giao tiếp nâng cao: Nhiều người khuyết tật gặp khó khăn trong giao tiếp bằng lời nói. Nhận dạng cử chỉ tay giúp họ thể hiện ý kiến, cảm xúc và nhu cầu của mình dễ dàng hơn.

Kiểm soát thiết bị: Công nghệ nhận dạng cử chỉ có thể được sử dụng để điều khiển các thiết bị điện tử tại nhà, hỗ trợ người khuyết tật thực hiện các công việc hàng ngày.

2. Thách thức

Độ chính xác: Một trong những thách thức lớn nhất là đảm bảo độ chính xác của hệ thống nhận dạng trong nhiều điều kiện khác nhau như ánh sáng, góc nhìn và vị trí tay.

Đặc điểm hình dạng: Cấu hình ngón tay và cử chỉ có thể khác nhau giữa các cá nhân, vì vậy cần phải phát triển các mô hình phù hợp để nhận dạng nhiều cử chỉ khác nhau từ những người khác nhau.

3. Ứng dụng trong thế giới thực

Hỗ trợ giao tiếp: Hệ thống nhận dạng cử chỉ có thể được tích hợp vào các ứng dụng như trợ lý ảo hoặc các thiết bị giao tiếp thay thế, giúp những người khuyết tật giao tiếp hiệu quả hơn.

Điều khiển thiết bị thông minh: Hệ thống có thể được sử dụng để điều khiển các thiết bị thông minh trong nhà, từ đèn đến máy lạnh, chỉ bằng cử chỉ tay.

4. Tương lai của công nghệ nhận dạng cử chỉ tay

Phát triển công nghệ: Nghiên cứu trong tương lai có thể tập trung vào việc cải thiện độ chính xác và tính khả thi của hệ thống nhận dạng cử chỉ tay, bao gồm tích hợp với các cảm biến khác như máy đo gia tốc và con quay hồi chuyển.

Phần kết luận

Việc nhận dạng cử chỉ tay cho người khuyết tật không chỉ là một lĩnh vực nghiên cứu thú

vị mà còn có tiềm năng to lớn để thay đổi cuộc sống của nhiều người. Với sự tiến bộ của công nghệ và các mô hình học sâu, hy vọng rằng chúng ta sẽ thấy nhiều ứng dụng thực tế hơn trong tương lai, cải thiện chất lượng cuộc sống cho người khuyết tật.

REFERENCES

- [1] H.-G. Doan, V.-T. Nguyen, H. Vu, and T.-H. Tran, “A combination of user-guide scheme and kernel descriptor on rgb-d data for robust and realtime hand posture recognition,” *Engineering Applications of Artificial Intelligence*, vol. 49, pp. 103–113, 2016.
- [2] T.-H. Le, T.-H. Tran, and C. Pham, “The internet-of-things based hand gestures using wearable sensors for human machine interaction,” in *2019 International Conference on Multimedia Analysis and Pattern Recognition (MAPR)*. IEEE, 2019, pp. 1–6.
- [3] J. Redmon, S. Divvala, R. Girshick, and A. Farhadi, “You only look once: Unified, real-time object detection,” in *Proceedings of the IEEE conference on computer vision and pattern recognition*, 2016, pp. 779–788.
- [4] J. Redmon and A. Farhadi, “Yolov3: An incremental improvement,” *arXiv preprint arXiv:1804.02767*, 2018.
- [5] A. Bochkovskiy, C. Wang, and H. M. Liao, “Yolov4: Optimal speed and accuracy of object detection,” *CoRR*, vol. abs/2004.10934, 2020. [Online]. Available: <https://arxiv.org/abs/2004.10934>

- [6] G. Jocher, A. Stoken, J. Borovec, NanoCode012, A. Chaurasia, TaoXie, L. Changyu, A. V. Laughing, tkianai, yxNONG, A. Hogan, lorenzomamma, AlexWang1900, J. Hajek, L. Diaconu, Marc, Y. Kwon, oleg, wanghaoyang0106, Y. Defretin, A. Lohia, ml5ah, B. Milanko, B. Fineran, D. Khromov, D. Yiwei, Doug, Durgesh, and F. Ingham, “ultralytics/yolov5: v5.0- YOLOv5-P6 1280 models, AWS, Supervise.ly and YouTube integrations,” Apr. 2021. [Online]. Available: <https://doi.org/10.5281/zenodo.4679653>
- [7] M. Sandler, A. Howard, M. Zhu, A. Zhmoginov, and L.-C. Chen, “Mobilenetv2: Inverted residuals and linear bottlenecks,” 2019.
- [8] T.-H. Tran, H.-N. Tran, and H.-G. Doan, “Dynamic hand gesture recognition from multi-modal streams using deep neural network,” in *International Conference on Multi-disciplinary Trends in Artificial Intelligence*. Springer, 2019, pp. 156–167.
- [9] H.-G. Doang, T.-H. Tran, T.-L. Le, H. Vu, V.-T. Nguyen, S. V. Dinh, T. O. Nguyen, T.-T. Nguyen, and D.-C. Nguyen, “Multi-view discriminant analysis for dynamic hand gesture recognition,” in *Pattern Recognition: ACPR 2019 Workshops*, Auckland, New Zealand, November 26, 2019, Proceedings, vol. 1180. Springer Nature, 2020, p. 196. [10] H.-N. Tran, H.-Q. Nguyen, H.-G. Doan, T.-H. Tran, T.-L. Le, and H. Vu, “Pairwise-covariance multi-view discriminant analysis faces, 2020, pp. 1–5
- for robust cross view human action recognition,” *IEEE Access*, vol. 9, pp. 76097–76111, 2021.
- [11] H. Park, H.-S. Shi, H.-H. Kim, and K.-H. Park, “A user adaptation method for hand shape recognition using wrist-mounted camera,” *The Journal of the Korea institute of electronic communication sciences*, vol. 8, no. 6, pp. 805–814, 2013. [12] F. Chen, J. Deng, Z. Pang, M. Baghaei Nejad, H. Yang, and G. Yang, “Finger angle-based hand gesture recognition for smart infrastructure using wearable wrist-worn camera,” *Applied Sciences*, vol. 8, no. 3, p. 369, 2018. [13] H.-S. Yeo, E. Wu, J. Lee, A. Quigley, and H. Koike, “Opisthenar: Hand poses and finger tapping recognition by observing back of hand using embedded wrist camera,” in *Proceedings of the 32nd Annual ACM Symposium on User Interface Software and Technology*, 2019, pp. 963–971. [14] E. Wu, Y. Yuan, H.-S. Yeo, A. Quigley, H. Koike, and K. M. Kitani, “Back-hand-pose: 3d hand pose estimation for a wrist-worn camera via dorsum deformation network,” in *Proceedings of the 33rd Annual ACM Symposium on User Interface Software and Technology*, 2020, pp. 1147–1160. [15] Y. Yamato, Y. Suzuki, K. Sekimori, B. Shizuki, and S. Takahashi, “Hand gesture interaction with a low-resolution infrared image sensor on an inner wrist,” in *Proceedings of the International Conference on Advanced Visual Inter*